

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Katedra anglického jazyka a literatury
Posudek bakalářské práce

Autor: Věra Pospíšilová

Název: Teaching English Dental Fricatives to Czech EFL Students: An Action Research Project

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Kristýna Poesová

Oponent: Mgr. Karel Žďárek

Bakalářská práce Věry Pospíšilové zkoumá výuku dentálních frikativ v anglickém jazyce metodou akčního výzkumu. Téma práce – efektivita výuky výslovnosti ve spojení s akčním výzkumem je velmi aktuální a v kontextu bakalářských prací ojedinělé. V teoretické části je zahrnut fonetický a fonologický popis cílových hlásek v britské angličtině, stručně jsou zmíněny i hlavní realizace těchto fonémů ve vybraných akcentech. Všechny části, včetně sekce 1.3 zabývající se problémy českých mluvčích s produkcí /θ/ a /ð/, obsahují jasné příklady ilustrující popisované jevy. Součástí teoretické části je i velmi cenná podkapitola 2.1, která představuje metodu akčního výzkumu v širších souvislostech s důrazem na možnost jejího využití v cizojazyčné výuce. Na teoretickou část plynule navazuje část praktická, jejímž hlavním cílem je detailní popis přípravy, implementace a vyhodnocení autorčina vlastního akčního výzkumu, který byl realizován v jedné mimopražské jazykové škole na začátku roku 2011. Výsledky naznačují, že i v poměrně krátkém časovém období je možné dosáhnout určitého zlepšení výslovnosti dentálních frikativ u vybrané skupiny studentů (jazyková úroveň – začátečníci), především díky didaktickému působení autorky (systematický trénink percepce a produkce cílových hlásek). Všechny aktivity v pořadí, ve kterém byly odučeny, včetně pracovních listů a komentářů o průběhu výslovnostních aktivit, jsou velmi přehledně zpracovány v praktické části práce a v přílohách.

Předkládaná práce je velmi přínosná pro výukovou praxi; buď mohou čtenáři využít konkrétní aktivity zaměřené na procvičování percepce a produkce dentálních frikativ, nebo se mohou inspirovat postupem, který autorka zvolila (akční výzkum) a mohou ho aplikovat na specifické situace ve vlastní výuce. Metoda akčního výzkumu je vhodná při řešení nejrůznějších typů problémů, nejen těch výslovnostně laděných. Autorka ve své práci nabízí dobrý vzor použití akčního výzkumu, který je primárně zaměřený na profesní růst vyučujících. Jednotlivé kroky při plánování a implementaci projektu včetně diagnostických testů, profilů jednotlivých studentů a série deseti aktivit na /θ/ a /ð/ tvoří páteř celé práce (kapitola 3.4). V následujícím oddíle (3.5) jsou prezentovány závěry výzkumu podložené poslechovou analýzou dat získaných z nahrávek studentů na začátku a konci výzkumného působení. K jejich vyhodnocení si autorka přizvala dvě kritické přítelkyně, čímž bylo zabráněno jednostrannosti hodnocení. Autorku je nutno pochválit za skutečně profesionální přístup při realizaci akčního výzkumu ve všech jeho fázích (důsledná příprava a promyšlení celého projektu ve všech oblastech, hladký a citlivý průběh výzkumu, zajištění objektivity při vyhodnocování závěrečné srovnávací analýzy). Dalším kladem práce je vysoká míra provázanosti teoretické a praktické části.

Nadšení autorky pro výstupy jejího projektu je potřeba zmírnit, především co se týče interpretace empirických zjištění. Pro obecný závěr typu *Czech students of English are able to improve their pronunciation of /θ/ a /ð/ in a relatively short time.* (str. 35) autorka neshromáždila reprezentativní vzorek dat (výzkumný vzorek tvořilo pět studentů). Zlepšení produkce cílových souhlásek by mělo být ověřeno s delším časovým odstupem (např. po dvou měsících), jelikož dlouhodobější účinky výslovnostního tréninku jsou bezesporu přáním všech

vyučujících. Aktivity pro výuku dentálních frikativ jsou vyvážené, rovnoměrně je zastoupen nácvik produkce i percepce v izolovaných slovech i delších promluvových úsecích. Posílila bych cvičení podporující samostatný projev studentů. Další otázka vyvstává, zda by výzkumný projekt proběhl stejně úspěšně i na jiném typu školy, např. ZŠ či SŠ, kde motivovanost žáků zřejmě není tak vysoká jako v jazykových školách.

Po jazykové stránce je předkládaná práce na vynikající úrovni. Práci pro její nesporné kvality doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení **výborně**.

Náměty k diskusi při obhajobě BP:

Co by autorka doporučila vyučující/mu, která/ý by chtěl/a její projekt přenést na 2. stupeň ZŠ?

V Nymburce 15. 5. 2011

Kristýna Poesová